

Základná škola, Polianska 1, Košice 040 01

VÝCHOVNÝ PROGRAM

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU SPEKTRUM

Forma výchovy a vzdelávania	Celodenná
Výchovný jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Štátne
Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy	
Dátum prerokovania v rade školy	
Platnosť výchovného programu	1. septembra 2023
Zriaďovateľ	Mesto Košice Tr. SNP 48 / A 040 11 Košice

Obsah

Úvod	3
1 Ciele a poslanie výchovy v CVČ	4
2 Formy výchovy a vzdelávania	5
3 Výchovný jazyk	5
4 Tematické oblasti výchovy	6
4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy	7
4.1.1 Oblasť vzdelávacia (enkulturačná / kultivujúca)	7
4.1.2 Spoločenská (socializačná) oblasť	8
4.1.3. Personalizačná oblasť (rozvoj charakteru / rozvoj osobnosti)	9
5 Prílohy	10
5.1. Výchovný plán CVČ	10

Úvod

Štátny výchovný program pre centrá voľného času vymedzuje základné požiadavky štátu na poskytovanie výchovy a vzdelávania v centrách voľného času.

Štátny výchovný program:

- predstavuje štátom vymedzené ciele a obsah výchovy a vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na zabezpečenie komplexného rozvoja osobností detí a mládeže a iných osôb s akcentom na výchovnú činnosť,
- zohľadňuje ciele a princípy výchovy vo voľnom čase a neformálneho vzdelávania,
- prispieva k ucelenému a vnútorne prepojenému systému predprimárneho, základného a stredoškolského vzdelávania, prepája formálne a neformálne vzdelávanie,
- prispieva k formovaniu osobnosti dieťaťa a mladého človeka v spojitosti a úzkej spolupráci s príslušnou vzdelávacou inštitúciou (materská škola/základná/stredná škola), komunitou, v ktorej dieťa a mladý človek žije (obec, mesto, mestská časť) a ich rodinou,
- zdôrazňuje demokratický prístup vo výchovno-vzdelávacej činnosti umožňujúci zdieľanie osobných skúseností a pohľadov na obsah i proces,
- akcentuje potrebu pracovať s rozmanitosťou detí a mládeže, ich rôznorodým potenciálom, nadaním aj znevýhodnením na princípe inklúzie vo výchove a vzdelávaní, ktorá je determinovaná vytvorením podmienok a podporných opatrení v podobe integrovaného systému prevencie, intervencie a personálneho posilnenia,
- predstavuje základný rámec pre tvorbu výchovných programov centier voľného času, ktoré sú prispôsobené miestnym potrebám, komunit, kde dieťa a mladý človek žije a potrebám samotných členov a návštevníkov centra voľného času,
- je rámcom a východiskom pre tvorbu metodických materiálov pre centrá voľného času, ktoré môžu podporovať realizáciu výchovného programu školského zariadenia,

- podporuje napĺňanie obsahovej dimenzie výchovy vo voľnom čase, čím vytvára predpoklady plnohodnotnej prípravy detí a mladých ľudí na život,
- vytvára predpoklady na autonómne plánovanie a realizáciu výchovy a vzdelávania v konkrétnych centrách voľného času,
- zabezpečuje zmysluplnú realizáciu činností v centrách voľného času zameranú na:
 - a) výchovno-vzdelávaciu činnosť,
 - b) záujmovú činnosť,
 - c) rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb do veku 30 rokov v ich voľnom čase,
- vychádza z legislatívnych podmienok fungovania centier voľného času a ich špecifík, pre ktoré je typické, že:
 - a) prijímanie detí a mladých ľudí do týchto zariadení nepodlieha prijímaciemu konaniu,
 - b) účasť detí a mladých ľudí sa zakladá na dobrovoľnom a samostatnom rozhodnutí jedinca, resp. jeho zákonných zástupcov,
 - c) činnosti a aktivity vychádzajú zo záujmov detí a mladých ľudí, čím je vytváraný dostatočný priestor pre individuálny prístup a vlastné tempo činnosti,
 - d) časová voľnosť umožňuje flexibilitu vo využívaní rozmanitých foriem a metód práce a vo využívaní rozmanitých priestorov na ich realizáciu.

1 Ciele a poslanie výchovy

Základným **cieľom** výchovy v centre voľného času je :

- prispievať k formovaniu a rozvoju celistvej osobnosti (fyzickej, psychickej a sociálnej stránky) detí a mládeže
- cieľavedomé, zámerné pôsobenie na deti a mládež v ich voľnom čase prostredníctvom vytvárania podmienok a zaujímavých príležitostí, možností a ponúk
- hodnotné a zmysluplné využívanie voľného času v prospech sebavyjadrenia, sebarealizácie a rozvoja osobnosti vychádzajúc z individuálnych predpokladov a potrieb každého jednotlivca

Poslaním centra voľného času je aktívne ovplyvňovať deti a mládež v čase ich detstva, dospievania a rannej dospelosti a to:

- v oblasti ich charakterových vlastností/postojov, praktických zručností a informácií;
- prostredníctvom aktivít pôsobiť preventívne proti sociálnopatologickým javom
- viesť deti a mládež ku kvalitnému a aktívnemu využitiu voľného času
- rešpektovať detské práva v úzkej spolupráci s rodinou, školou a širšou komunitou (obce, mesta), kde žijú

2 Formy výchovy a vzdelávania

Forma výchovy a vzdelávania v centre voľného času je denná, celodenná. Uskutočňuje sa na základe prejavovania záujmu spravidla popoludní a počas školských prázdnin.

3 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v centrách voľného času je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk

4 Tematické oblasti výchovy

Ciele a obsah výchovy a vzdelávania v centre voľného času sa vymedzuje v nasledujúcich tematických oblastiach výchovy:

- a) Oblasť vzdelávacia (enkulturačná/kultivujúca)
- b) Oblasť spoločenská (socializačná)
- c) Oblasť personalizačná (rozvoj charakteru)

Centrum voľného času dopĺňa pôsobenie školy, rodiny a širšieho prostredia komunity, kde dieťa a mladý človek pôsobí. Vzhľadom na vekové rozpätie detí, mládeže a návštevníkov centier voľného času (do 30 rokov) ako aj iné osoby sa činnosť centier voľného času orientuje na rozširovanie informácií a vedomostí a ich praktickú aplikáciu v praxi (enkulturačná oblasť), na praktické zručnosti súvisiace so socializáciou podľa stupňa vývoja/veku (spoločenská oblasť) a na vytváranie a upevňovanie charakterových vlastností a osobných postojov (oblasť personalizačná).

Tieto oblasti výchovy nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych centrách voľného času sa prihliada na ich vzájomné prepájanie, prelínanie a posilňovanie ich vzájomných dopadov na intrapersonálny a interpersonálny rozvoj detí a mladých ľudí v závislosti od ich zrelosti, potrieb a očakávaní.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Oblasť vzdelávacia (enkulturačná / kultivujúca)

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je získavanie, rozširovanie a upevňovanie vedomostí a praktických zručností v oblasti vedy, kultúry, športu v prepojení na vyučovacie predmety a tak prispievať k lepšej orientácii pri príprave na vstup do sveta práce, objavovaní a rozvíjaní talentu u detí a mladých ľudí

	Ciele vzdelávacej (enkulturačnej / kultivujúcej) oblasti výchovy
1.	Upevňovať a rozširovať vedomosti a praktické zručnosti z oblasti vedy a techniky, umenia, kultúry, športu a iných oblastí podľa záujmu, potrieb a očakávaní detí, mladých ľudí a iných osôb
2.	Objavovať a rozvíjať nadanie/predispozície pre rôzne oblasti vedy a techniky, umenia, kultúry, športu a iných oblastí.
3.	Byť schopný rozpoznať svoje predpoklady a preferencie pre vstup do sveta práce.

4.1.2 Spoločenská (socializačná) oblasť

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je rozvíjať kompetencie dôležité pre budovanie zdravých vzťahov jednotlivcov v rámci užšej komunity (rovesníci, priatelia) a vo vzťahu k širšej komunite (škola, sídlisko, mesto, región, štát).

	Ciele spoločenskej (socializačnej) oblasti výchovy
1.	Posilňovať komunikačné zručnosti (sebaprezentácia, argumentácia a pod.) a rozvíjať efektívnu a rešpektujúcu komunikáciu.
2.	Rozvíjať zručnosti kooperácie a spolupráce.
3.	Posilňovať citlivosť, toleranciu, solidaritu a rešpektujúce správania voči znevýhodneným alebo vylúčeným skupinám.
4.	Získavať informácie a prejavovať zručnosti vedúce k posilneniu demokracie (škola, mesto, širšia komunita).
5.	Aplikovať princípy udržateľného rozvoja v praxi (príroda, spoločnosť a i.).
6.	Prejavovať ochotu a schopnosť osobne prispieť k riešeniu rôznych výziev v skupine, širšom okolí, spoločnosti a pod.

4.1.3 Personalizačná oblasť (rozvoj charakteru / rozvoj osobnosti)

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je budovaniu charakteru mladého človeka najmä v oblasti postojov, ktoré sú zamerané na proaktívny prístup k životu, odolnosť, flexibilitu, kritické myslenie, schopnosti rozvíjať sa a byť tvorivý pri hľadaní riešení v rôznych oblastiach života.

	Ciele vzdelávacej (enkulturačnej / kultivujúcej) oblasti výchovy
1.	Posilňovať schopnosti usmerňovať/ovládať svoje emócie, myšlienky a správanie.
2.	Posilňovať schopnosť zvládať zmeny, neistotu a čeliť výzvam.
3.	Rozvíjať schopnosť učiť sa a chápať/oceňovať jej význam a prínos pre sebarozvoj a rozvoj ostatných.
4.	Rozvíjať schopnosť kritického posúdenia informácií pre nachádzanie inovatívnych riešení.

5 PRÍLOHY

5.1 Výchovný plán CVČ

Výchovný plán je vypracovaný pre všetky záujmové útvary na školský rok.

Výchovný plán obsahuje:

- najmenší počet hodín činnosti jednotlivých záujmových útvarov v školskom roku
- zoznam tematických oblastí výchovy s vymedzením najmenšieho počtu výchovno-vzdelávacích činností v školskom roku v rámci výchovného programu.

Uvedený najmenší počet predstavuje činnosť príslušného záujmového útvaru jedenkrát za týždeň.

Záujmový útvar:	Počet hodín ZČ:	Tematická oblasť výchovy:	Počet VVČ:
Na slovíčko	60	Spoločenská (socializačná)	60
Futbal	60	Vzdelávacia	60
Pohybové hry	60	Vzdelávacia	60
Stolný tenis	60	Vzdelávacia	60
Bez servítky	60	Vzdelávacia	60
Malý kuchárík	60	Vzdelávacia	60
Vševedko	60	Personalizačná	60
Škovránok	60	Vzdelávacia	60
Krasokorčuľovanie	60	Vzdelávacia	60
Outbreak	60	Vzdelávacia	60
Tvoríme vonku	60	Personalizačná	60